

afdeling
Ruimtelijk beleid en advies

steller
E. ten Cate

gouda
22 augustus 2023

dossiernummer
7397

telefoon
31643385150

onderwerp
Verordening duurzaamheidsfonds Gouda

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Het vaststellen van de Verordening duurzaamheidsfonds Gouda.
2. Het beschikbaar stellen van 1 miljoen euro per jaar voor duurzaamheidsleningen over een periode van 4 jaar.
3. Het verlenen van de bevoegdheid aan het college van BenW om, indien de aanvragen het jaarplafond van 1 miljoen euro overschrijden, het duurzaamheidsfonds bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland aan te vullen tot een maximum van 4 miljoen euro. Met dien verstande dat de totale inleg over een periode van 4 jaar niet meer dan 4 miljoen euro zal bedragen.
4. Het hanteren van het rente-omslagpercentage¹ als uitgangspunt voor de duurzaamheidslening.
5. Het verlenen van de bevoegdheid aan het college van BenW om jaarlijks de rente vast te stellen.

Toelichting

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

Vanuit het bestuursakkoord Geef Gouda door! 2022-2026 is 5 miljoen euro gereserveerd om een revolverend duurzaamheidsfonds op te richten.

Om deze reserve te kunnen besteden is de concept Verordening duurzaamheidsfonds Gouda opgesteld.

De verordening maakt het verstrekken van duurzaamheidsleningen mogelijk.

Doelgroepen die kunnen lenen zijn Goudse verenigingen, stichtingen, kerken, (kleine) MKB-ondernemers, (energie)coöperaties, kleine Verenigingen van Eigenaars en huurders van particuliere verhuurders. Deze doelgroepen komen niet makkelijk in aanmerking voor bestaande regelingen.

De duurzaamheidslening stelt deze doelgroepen in staat om investeringen te doen in het verduurzamen van hun gebouw of woning.

Het fonds is revolverend, wat wil zeggen dat via rente en aflossing het geld terugvloeit in het fonds. Om het fonds in elk geval gedurende 4 jaar te laten functioneren wordt voorgesteld om jaarlijks 1 miljoen in het fonds beschikbaar te stellen. Er rest dan 1 miljoen, dat is 20% van het totaal, dat ingezet kan worden als dekking voor kosten, renteverlies en als buffer.

2 Argumenten

De gemeenteraad is bevoegd om verordeningen vast te stellen.

Op 14-12-2022 heeft de raadscommissie Fysieke leefomgeving in een werksessie uitspraken gedaan over de kaders. De inbreng uit deze werksessie is als uitgangspunt genomen voor het opstellen van de Verordening duurzaamheidsfonds Gouda.

2.1 Argumenten

- *Met de Verordening duurzaamheidsfonds Gouda (hierna: "het fonds") wordt invulling gegeven aan het bestuursakkoord Geef Gouda Door! 2022-2026.*

¹ Het Rente-omslag percentage is een interne rekenrente voor de kapitaalverstrekking en de investeringen. Doel: het stabiliseren van de rentelasten voor kapitaalverstrekking en investeringen.

In het Goudse bestuursakkoord is het voornemen vastgelegd om een revolverend duurzaamheidsfonds in te stellen om de ambities aangaande een CO₂ neutraal Gouda waar te kunnen maken. Met als aandachtspunt dat zo'n 80% van het uitgeleende budget terug zou moeten vloeien in het fonds, en dat zo'n 20% besteed kan worden aan kosten en renteverlies.

- *Het fonds stelt nieuwe doelgroepen in staat om maatregelen te nemen die bijdragen aan de doelstelling Gouda in 2040 CO₂ neutraal.*

De verordening is ontwikkeld in samenspraak met (ambtelijk) contactpersonen en vertegenwoordigers van de beoogde doelgroepen. Er zijn verschillende (landelijke) regelingen voor verduurzamen: subsidies voor bedrijven, leningen voor particulieren, scholen en VvE's bij bijvoorbeeld het Nationaal Warmtefonds². In een aantal gevallen kunnen deze doelgroepen echter niet bediend worden.

Ook zijn er doelgroepen voor wie subsidies en leningen niet of niet makkelijk toegankelijk zijn. Voorgesteld wordt om in te zetten op alle doelgroepen die niet bij het Nationaal Warmtefonds terecht kunnen (dus niet: particuliere eigenaar-bewoners, VvE's en scholen, enkele uitzonderingen daargelaten).

Dat zijn de volgende doelgroepen: maatschappelijke organisaties/ verenigingen en stichtingen met een gebouw, kerken, kleine VvE's (aanvullend op de mogelijkheden van het Nationaal Warmtefonds), georganiseerde buurtinitiatieven, bedrijven (tot en met 100 werknemers), en energiecoöperaties. Daarmee is het Goudse fonds aanvullend op andere (Rijks-) regelingen.

Door verschillende casussen te onderzoeken is een regeling ontwikkeld die tegemoet komt aan de behoefte van deze doelgroepen op gebied van verduurzamen.

- *De Duurzaamheidslening kleine VvE vult een leemte.*

Als uitzondering op de op 14 december 2022 voorgestelde kaders maken kleine VvE's onderdeel uit van de doelgroep. De lening voor kleine VvE's is een product dat andere aanbieders niet bieden. Het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (hierna: SVN) voert op dit moment succesvol een pilot uit met Nationale Hypotheek Garantie. De NHG borg zorgt er uiteindelijk voor dat de VvE blijft functioneren wanneer één van de eigenaars bijvoorbeeld een betalingsachterstand heeft. Dit wordt bereikt door bijvoorbeeld een budgetcoach of mediator in te huren, of een extern beheerder. Hiermee wordt maatwerk geleverd om ervoor te zorgen dat de VvE niet failliet gaat. Nationaal Warmtefonds en commerciële banken bieden dit maatwerk niet.

- *Door het budget van 5 miljoen te verdelen over 4 jaar met 1 miljoen euro per jaar is een levensduur van in elk geval 4 jaar met een positief saldo geborgd*

De gemeenteraad heeft in de begroting de reserve duurzaamheidsfonds ingesteld. In een werksessie met de raadscommissie Fysieke Leefomgeving op 14 december 2022 is een eerste stap gemaakt in de bewuste afweging en onderbouwing voor het besteden van deze reserve. Het revolverend karakter van het duurzaamheidsfonds betekent dat niet het hele budget in één keer uitgeleend kan worden; de regeling loopt een aantal jaar en leningen vloeien terug in het fonds via rente en aflossing van de leningen. Door het budget van 5 miljoen over een periode van 4 jaar beschikbaar te maken met 1 miljoen euro per jaar is een levensduur van in elk geval 4 jaar met een positief saldo geborgd..

- *Bij budgetoverschrijdingen is een collegebesluit de snelste route.*

Wanneer SVN de uitvoering van het duurzaamheidsfonds in handen heeft, zal door Gouda geld overgemaakt worden naar onze lopende rekening bij SVN. Het kan zijn dat de gemeente in een jaar meer aanvragen wil toekennen dan voor dat jaar binnen het afgesproken plafond van 1 miljoen euro passen. In dat geval zou Gouda kunnen besluiten om het bedrag op de SVN rekening aan te vullen. Uiteraard onder voorwaarde dat voldoende reserve overblijft. Een collegebesluit is hiervoor de snelste weg. Dit is in de verordening geregeld in artikel 7.

- *Gunstige rente voor de doelgroep maar geen onacceptabel renteverlies voor de gemeente.*

² <https://www.warmtefonds.nl/>

De rente op leningen bij de bank is de afgelopen jaren behoorlijk gestegen. De gemeente leent zelf tegen een tarief van ruim 3,5%. Leningen verstrekken tegen rentes van rond de 2% of lager zou kunnen leiden tot een zodanig groot renteverlies dat de bedragen niet voldoende terugvloeien in het fonds. Het rente omslagpercentage (ook wel de interne rekenrente³) dat de gemeente hanteert ligt met 2,25% momenteel ca 1,3% onder de marktrente. Dit is voor een doelgroep gunstig en voor de gemeente betekent het een beperkt risico. Dit risico kan niet berekend worden omdat er teveel aannames voor gedaan zouden moeten worden.

3 Kanttekeningen

Het opstellen van een verordening maakt dat de kaders duidelijk zijn, maar kan ook inhouden dat de kaders hier en daar niet ruim genoeg zijn.

3.1 Kanttekeningen

- *Lijst van doelgroepen mogelijk onvolledig.*
Particuliere woningeigenaren, scholen en VvE's zijn doelgroepen die voor een lening terecht kunnen bij het Nationaal Warmtefonds³. Voor bedrijven zijn er fiscale regelingen en onder meer ISDE subsidie.
Uitgangspunt was om het duurzaamheidsfonds Gouda beschikbaar te maken voor die doelgroepen waarvoor nog weinig gunstige regelingen zijn.
De voorbereiding van de Verordening duurzaamheidsfonds Gouda is gedaan in samenspraak met stakeholders en contactpersonen van de disciplines waarvan aangenomen wordt dat zij de aangewezen doelgroep zijn. Desondanks zou kunnen blijken dat er andere doelgroepen aanspraak willen maken op een lening, bijvoorbeeld particulieren. Deze laatste doelgroep is niet meegenomen omdat particulieren terecht kunnen bij het Nationaal Warmtefonds dat verschillende producten heeft voor particulieren, scholen en VvE's. Wanneer blijkt dat particulieren problemen ondervinden bij het aanvragen van een lening via het Warmtefonds kan vanuit de gemeente hulp bij het aanvragen worden aangeboden.
- *Maatregelenlijst onvolledig.*
Door ontwikkeling in techniek, materialen of voortschrijdend inzicht kan het zijn dat de lijst met maatregelen (artikel 5.1) onvolledig blijkt te zijn. Om dat te ondervangen is artikel 5.3 opgenomen: Het college kan de in het eerste lid vermelde lijst van maatregelen uitbreiden en/of inkorten.
- *Kleine VvE's meer mogelijkheden dan andere doelgroepen?*
Kleine VvE's kunnen met de lening ook bouwkundige maatregelen financieren, als dat noodzakelijk is om de verduurzamingsmaatregelen uit te voeren. Dat zou scheve ogen kunnen opleveren. Gesteld wordt, dat VvE's de lening kunnen inzetten voor bijvoorbeeld verwijderen van asbest. Dit soort bouwkundige maatregelen belemmeren soms de besluitvorming en de uitvoering van verduurzamen van het VvE bezit.
Om dit probleem te ondervangen wordt gemonitord tegen welke problemen en belemmeringen andere doelgroepen aanlopen. Mocht ook bij andere doelgroepen behoefte zijn aan deze ruimte die er voor VvE's is, dan kan het college desgewenst maatregelen toevoegen aan de lijst met maatregelen. Dit is geregeld in artikel 5 lid 3.
- *Het jaarlijks budget blijkt niet toereikend of blijft onderbenut.*
Nog niet bekend is, of er veel aanvragen duurzaamheidslening gedaan zullen worden. Wanneer het aantal aanvragen beneden verwachting blijft zal via de stakeholders bij doelgroepen navraag gedaan worden naar de oorzaken. Wanneer het aantal aanvragen leidt tot een budgettekort besluit het college van BenW in principe de aanvragen af te wijzen (art 10).
- *Fonds te snel opgebruikt.*
Het kan zijn dat in enig jaar het aantal aanvragen het budget van 1 miljoen euro overstijgt. Het jaarplafond zou dan verhoogd kunnen worden, mits er voldoende geld terugvloeit in het

³ <https://www.warmtefonds.nl/>

fonds. Dit terugvloeien gebeurt door aflossing en rente. Voor deze situatie is beslispunt 3 in dit voorstel opgenomen; aan het college wordt de bevoegdheid gedelegeerd om te kunnen besluiten om het budget aan te passen (art 7 lid 3). Wanneer bij een budgetoverschrijding het jaarplafond wordt verhoogd kan dit alleen wanneer voldoende rente en aflossing terugvloeit in het fonds. De afweging hiervoor wordt door het college gemaakt.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Dekking van de uitgaven wordt gevonden in de Reserve duurzaamheidsfonds. Onttrekkingen en stortingen aan deze reserve worden aan de gemeenteraad ter goedkeuring voorgelegd. Na besluitvorming worden afspraken gemaakt met SVn om het fonds te vullen en in werking te stellen. SVn voert de regeling voor Gouda uit. SVn houdt een rekening "Gouda Duurzaamheidsleningen" aan. Gouda voert deze rekening. Daarvoor kan het nodig zijn dat Gouda geld moet lenen. Dat kan weer een effect hebben op de ontwikkeling van de schuldpositie.

De verordening wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad.

De verordening wordt opgenomen in de Regeling reserves en voorzieningen.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

De regeling wordt voor een deel door SVn uitgevoerd en voor een deel door de Goudse organisatie. Hiervoor wordt het zaakstelsel ingericht en wordt de ambtelijke organisatie belast met het beoordelen van aanvragen en doorsturen naar SVn bij een positieve beoordeling. Aanvragers kunnen, als dat nodig is, een aanvraag schriftelijk indienen en kunnen hulp vragen bij het invullen van de aanvraag.

6 Communicatie / interactiviteit

In samenwerking met SVn en het Nationaal Warmtefonds zal deze regeling samen met andere regelingen onder de aandacht van de doelgroepen worden gebracht.

Burgemeester en wethouders van Gouda,

De secretaris,

de burgemeester,

drs. R.C. Bakker

mr. drs. P. Verhoeve